

This shiur is kindly sponsored by Kalman & Doba Isaacs upon the upcoming marriage today of
Tziona to Norman Greenberg

Images of the Four Kingdoms

Daniel's Dream

1. Daniel 7:1-7

<p>א בשנת חדה, לבלאשצור מלך בבל, דניאל חלם חזה, וחקוי ראשה על-משכבה; באדון חלמא כתב, ראש מלין אמה.</p>	<p>1 In the first year of Belshazzar king of Babylon Daniel had a dream and visions of his head upon his bed; then he wrote the dream and told the sum of the matters.</p>
<p>ב ענה דניאל ואמה, חזה הגית בחזוי עם-ליליא; וארו, ארבע רוחי שמיא, מגיחו, לימא רבא.</p>	<p>2 Daniel spoke and said: I saw in my vision by night, and, behold, the four winds of the heaven broke forth upon the great sea.</p>

<p>ג וארבע חיון רברבו, סלקו מן-ימא, שנינו, דא מן-דא.</p>	<p>3 And four great beasts came up from the sea, diverse one from another.</p>
<p>ד קדמיטא כאריה, וגפין די-נשר לה; חזה הוית עד די-מריטו גפיה (גפה) ונטילת מן-ארעא, ועל-רגליו כאנש הקימת, ולבב אנש, יהיב לה.</p>	<p>4 The first was like a lion, and had eagle's wings; I beheld till the wings thereof were plucked off, and it was lifted up from the earth, and made stand upon two feet as a man, and a man's heart was given to it.</p>
<p>ה וארו חיוה אחרי תנינה דמיה לדב, ולשטר-חד הקמת, ותלת עלעין בפמה, בין שניה (שנה); וכן אמרין לה, קומי אכלי בשר שגיא.</p>	<p>5 And behold another beast, a second, like to a bear, and it raised up itself on one side, and it had three ribs in its mouth between its teeth; and it was said thus unto it: 'Arise, devour much flesh.'</p>
<p>ו באתר דנה חזה הוית, וארו אחרי כנמה, ולה גפין ארבע די-עוף, על-גביה (גבה); וארבעה ראשין לחיותא, ושלטון יהיב לה.</p>	<p>6 After this I beheld, and lo another, like a leopard, which had upon the sides of it four wings of a fowl; the beast had also four heads; and dominion was given to it.</p>
<p>ז באתר דנה חזה הוית בחזוי ליליא, וארו חיוה רביעה (רביעאה) דחילה ואימתני ותקיפא יתירה ושניו די-פרזל לה רברבו, אכלה ומדקה, ושאר ארגליה (ברגליה) רפסה; והיא משגיה, מן-כל-חיותא די קדמיה (קדמיה), וקרניו עשרה לה.</p>	<p>7 After this I saw in the night visions, and behold a fourth beast, dreadful and terrible, and strong exceedingly; and it had great iron teeth; it devoured and broke in pieces, and stamped the residue with its feet; and it was diverse from all the beasts that were before it; and it had ten horns.</p>

Four Forces

2. Bereishis 1:2

<p>ב והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים.</p>	<p>2 Now the earth was unformed and void, and darkness was upon the face of the deep; and the spirit of God hovered over the face of the waters.</p>
--	--

3. Bereishis Rabba 2:4

רבי שמעון בן לקיש פתר קריא בגליות, והארץ היתה תהו, זה גלות בבל, שנאמר (ירמיה ד. כט): ראיתי את הארץ והנה תהו. ובהו, זה גלות מדי (אסתב ד. ט): ויבהלו להביא את המן. וחשך, זה גלות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהו, שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל. על פני תהום, זה גלות ממלכת הרשעה, שאין להם חקר כמו התהום, מה התהום הזה אין לו חקר, אף הרשעים כן. ורוח אלהים מרחפת, זה רוחו של מלך המשיח, היאך מה דאת אמר (ישעיה יא. ב): ונחה עליו רוח ה'. באיזו זכות ממשמשת ובאה, המרחפת על פני המים, בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר (איכה ב. ט): שפכי כמים לבך.

Four Metals

4. Daniel 2:25-40

<p>כה אָדִינוּ אַרְיוֹךְ בְּהַחֲבֵקְהָהּ, הַנִּעַל לְדַנְיָאֵל קִדְמֵי מַלְכָּא; וְכֹן אָמַר-לָהּ, דִּי-הַשְּׂכַחְתָּ גְבַר מִן-בְּנֵי גְלוּתָא דִּי יְהוּדָה, לְמַלְכָּא יְהוּדָעָא.</p>	<p>25 Then Arioch brought in Daniel before the king in haste, and said thus unto him: 'I have found a man of the children of the captivity of Judah, that will make known unto the king the interpretation.'</p>
<p>כו עֲנָה מַלְכָּא וְאָמַר לְדַנְיָאֵל, דִּי שְׂמִיָּהּ בִּלְטַשְׂאָצַּר: הַאִיתִיךְ (הַאִיתְךָ) כְּהֵל, לְהוֹדְעַתְנִי חֲלֻמָּא דִּי-חֲזוּתָא--וּפְשָׁרָהּ.</p>	<p>26 The king spoke and said to Daniel, whose name was Belteshazzar: 'Art thou able to make known unto me the dream which I have seen, and the interpretation thereof?'</p>
<p>כז עֲנָה דַנְיָאֵל קִדְמֵי מַלְכָּא, וְאָמַר: רְזָא, דִּי-מַלְכָּא שְׂאֵל--לָא חֲפִימִין אֲשַׁפִּין חֲרָטְמִין גְּזָרִין, יְכַלִּין לְהַחֲזִיָּהּ לְמַלְכָּא.</p>	<p>27 Daniel answered before the king, and said: 'The secret which the king hath asked can neither wise men, enchanters, magicians, nor astrologers, declare unto the king;</p>
<p>כח בְּרַם אִיתִי אֱלֹהֵי בְּשַׁמְיָא, גְּלָא רְזוּן, וְהוּדָע לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר, מָה דִּי לְהוּא בְּאַחֲרִית יוֹמֵיָא; חֲלֻמּוֹ וְחֲזוּן רַאשׁוֹ עַל-מִשְׁכַּבּוֹ, דְּנָהּ הוּא. {פ}</p>	<p>28 but there is a God in heaven that revealeth secrets, and He hath made known to the king Nebuchadnezzar what shall be in the end of days. Thy dream, and the visions of thy head upon thy bed, are these: {P}</p>
<p>כט אַנְתָּה (אַנְתָּ) מַלְכָּא, רַעֲיוֹנְךָ עַל-מִשְׁכַּבְּךָ סִלְקוּ, מָה דִּי לְהוּא, אַחֲרֵי דְנָהּ; וְגַלָּא רְזוּיָא הוּדְעָךָ, מָה-דִּי לְהוּא.</p>	<p>29 as for thee, O king, thy thoughts came [into thy mind] upon thy bed, what should come to pass hereafter; and He that revealeth secrets hath made known to thee what shall come to pass.</p>
<p>ל וְאַנְהָ, לָא בְּחֻכְמָה דִּי-אִיתִי בִּי מִן-כָּל-חַיִּיָּא, רְזָא דְנָהּ, גְּלִי לִי; לְהוּ, עַל-דְּבַרְתָּ דִּי פְשָׁרָא לְמַלְכָּא יְהוּדָעוֹן, וְרַעֲיוֹנֵי לְבָבְךָ, תַּנְדַּע.</p>	<p>30 But as for me, this secret is not revealed to me for any wisdom that I have more than any living, but to the intent that the interpretation may be made known to the king, and that thou mayest know the thoughts of thy heart.</p>
<p>לא אַנְתָּה (אַנְתָּ) מַלְכָּא, חֲזוּהָ הָיְתָה וְאֵלּוּ צִלְמֵי חַד שְׂגִיא--צִלְמָא דְכּוֹן רַב וְזוּיָהּ יִתִּירָה, קָאִם לְמַלְכָּךָ; וְרוּחָהּ, דְּחִיל.</p>	<p>31 Thou, O king, sawest, and beheld a great image. This image, which was mighty, and whose brightness was surpassing, stood before thee; and the appearance thereof was terrible.</p>
<p>לב הוּא צִלְמָא, רַאשָׁהּ דִּי-דְהַב טָב, חֲדוּהֵי וְדָרְעוּהֵי, דִּי כְּסָף; מְעוּהֵי וְיִרְכַתָּהּ, דִּי נְחֹשֶׁת.</p>	<p>32 As for that image, its head was of fine gold, its breast and its arms of silver, its belly and its thighs of brass,</p>
<p>לג שְׂקוּהֵי, דִּי פְרוֹזֵל; רַגְלוּהֵי--מְנַהוֹן (מְנַהוֹן) דִּי פְרוֹזֵל, וּמְנַהוֹן (וּמְנַהוֹן) דִּי כְּסָף.</p>	<p>33 its legs of iron, its feet part of iron and part of clay.</p>
<p>לד חֲזוּהָ הָיְתָה, עַד דִּי תַּחְזוּרְתָּ אָבּוֹן דִּי-לָא בִּידֵין, וּמַחַת לְצִלְמָא עַל-רַגְלוּהֵי, דִּי פְרוֹזֵלָא וְחִסְפָּא; וְהִדְקַתָּ, הַמּוֹן.</p>	<p>34 Thou sawest till that a stone was cut out without hands, which smote the image upon its feet that were of iron and clay, and broke them to pieces.</p>
<p>לה בַּאֲדִינוּ דְקוֹ כְּחַדְהָ פְרוֹזֵלָא חִסְפָּא נְחֹשָׁא כְּסָפָא וְדַהַבָּא, וְהוּוּ כְּעוֹר מִן-אַדְרֵי-קִיט, וּנְשָׂא הַמּוֹן רוּחָא, וְכָל-אַתְרָא לָא-הַשְׁתַּכַּח לְהוֹן; וְאַבְנָא דִּי-מַחַת לְצִלְמָא, הָיְתָה לְטוֹר רַב--וּמְלֵאתָ כָּל-אַרְעָא.</p>	<p>35 Then was the iron, the clay, the brass, the silver, and the gold, broken in pieces together, and became like the chaff of the summer threshing-floors; and the wind carried them away, so that no place was found for them; and the stone that smote the image became a great mountain, and filled the whole earth.</p>
<p>לו דְּנָהּ חֲלֻמָּא, וּפְשָׁרָהּ נְאֻמַר קִדְמֵי מַלְכָּא.</p>	<p>36 This is the dream; and we will tell the interpretation thereof before the king.</p>

לז אתה (אנת) מלכא, מלך מלכיא: די אלה שמיא, מלכותא חסנא ותקפא ויקרא יהב-לך.	37 Thou, O king, king of kings, unto whom the God of heaven hath given the kingdom, the power, and the strength, and the glory;
לח ובכל-די דארין (דירין) בני-אנשא חיות ברא ועוף-שמיא, יחב בידך, והשלקך, בכלהון; אנתה- (אנת-) הוא, ראשה די דהבא.	38 and wheresoever the children of men, the beasts of the field, and the fowls of the heaven dwell, hath He given them into thy hand, and hath made thee to rule over them all; thou art the head of gold.
לט ובתרה, תקום מלכו אחר--ארעא (ארע) מנך; ומלכו תליתא (תליתאה) אחרי די נחשא, די תשלט בכל-ארעא.	39 And after thee shall arise another kingdom inferior to thee; and another third kingdom of brass, which shall bear rule over all the earth.
מ ומלכו, רביעה (רביעאה), תהוא תקיפה, כפרזלא; כל-קבל די פרזלא מהדק וחשל כלא, וכפרזלא די-מרעע כל-אלו, תדק ותרע.	40 And the fourth kingdom shall be strong as iron; forasmuch as iron breaketh in pieces and beateth down all things; and as iron that crusheth all these, shall it break in pieces and crush.

Four Non-Kosher Animals

5. Vayikra Rabba 13:5

כי מעלה גרה הוא, שמקלסת להקדוש ברוך הוא. רבי: (ויקרא יא. ד), את הגמל, זו בבל: (ויקרא יא. ד), דבר אחר (דניאל ד.) ברכיה ורבי חלבו בשם רבי ישמעאל בר נחמן, כל מה שפרט דוד כלל אותו רשע בפסוק אחד, שנאמר שבחי ירושלים את ה'. (תהלים קמז. יב) כען אנה נבכדנצר משבח ומרומם ומהדר למלך שמיא. משבח: (לד) די כל: (דניאל ד. לד). ה' אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת: (תהלים קד. א) ארוממך ה'. ומהדר: (תהלים לב. ב) ומרומם ידיו עמים במישרים: (תהלים צג. ג) וארחתה דין: (דניאל ד. לד). על חסדך ועל אמתך: (תהלים קלח. ב) מעבדוהי קשט וכל: (תהלים עה. יא) יכל להשפלה: (דניאל ד. לד). ה' מלך גאות לבש: (תהלים צג. א) ודי מהלכין בגוה: (דניאל ד. לד) כי מעלה גרה הוא, שמקלסת להקדוש ברוך: (ויקרא יא. ה), ואת השפן, זו מדי: (ויקרא יא. ה). קרני רשעים אגדע כי מעלת גרה: (ויקרא יא. ו), ואת הארנבת, זו יון: (ויקרא יא. ו). כה אמר כרש מלך פרס: (עזרא א. ב) הוא, שנאמר הוא, שמקלסת להקדוש ברוך הוא. אלכסנדרוס מוקדון בד הוה חמי לרבי שמעון הצדיק, אומר ברוך ה' אלהי והוא גרה לא יגר, שאינה מקלסת להקדוש: (ויקרא יא. ז), ואת החזיר, זה אדום: (ויקרא יא. ז). של שמעון הצדיק מי לי בשמים: (תהלים עג. כה) ברוך הוא, ולא ידון שאינה מקלסת אלא מחרפת ומגדפת ואומרת

FOUR KINGDOMS
 (Comparison- Ch.2 & 7)

Image – beasts comparison

- To Nebuchadnezzar given as Idol glittering, but life- less, declining in values, cannot mix,
- Finally to be destroyed fully, and taken away to the winds.
- But to Daniel given as wild beast, that devour each other,
- fierce, having no kindness, subdue, kill and live as in general, the end death and decay .

Part 1: Chisaron in the World

The Maharal of Prague (1520 - 1609 CE)

Yehuda Loew ben Bezalel, the Maharal of Prague, was a Bohemian rabbi, Talmudist, mystically inclined philosopher and community leader whose writings left an indelible impression on both his own generation as well as subsequent generations of Ashkenazic Jewry. His numerous philosophical works became cornerstones of Jewish thought and had a profound influence on Chassidic teaching and some of the most prominent thinkers of modern Orthodoxy, including Rav Kook. He also wrote halachic works, including a commentary on the Arba'ah Turim. He had a close relationship with the famous astronomer Tycho Brahe. Amongst his students were R. Yom Tov Lipmann Heller (Tosafot Yom Tov) and the historian R David Ganz (Tzemach David). He is famously associated with the creation of the Golem of Prague in popular literature from centuries later.

The Idea of Lack

6. Maharal, Ner Mitzvah

מלכיות וביאר (ובאור) זה כי ראוי שיהיו נרמזים
אלו ד' מלכיות בראשית הבריאה כי אלו ד'
מלכיות שהם מושלים בעולם לא היו רק בשביל
כי אי אפשר שיהיה העולם שהוא העלול מן
השם יתברך שיהיה העלול הזה בלא חסרון רק
נמצא עמו חסרון והחסרון הזה הם ד' מלכיות
לפי שהמלכות האלו ממעטים כבוד השם יתברך
בעולמו וכאשר נברא העולם מן השם יתברך היה

Oneness of Israel

7. Yeshayahu 43:21

כא עם-זו יצַרְתִּי לִי, תְהִלָּתִי יִסְפְּרוּ. {ס}

21 The people which I formed for Myself, that they might tell of My praise. {S}

Expansion

8. Talmud Bavli, Menachos 29b

כשהוא אומר (בראשית ב.ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא בה"י בראם [הוי אומר העולם הזה בה"י והעולם הבא ביו"ד]

When the verse states: "These are the generations of the heaven and of the earth when they were created [*behibare'am*]" (Genesis 2:4), do not read it as *behibare'am*, meaning: When they were created; rather, read it as *beheh bera'am*, meaning: He created them with the letter *heh*. This verse demonstrates that the heaven and the earth, i.e., this world, were created with the letter *heh*, and therefore the World-to-Come must have been created with the letter *yod*.

Role of Israel

9. Maharal, Ner Mitzvah

מקשר הכל ולפיכך באות ה"א ברא השם יתברך
העולם הזה כי העולם הזה יש בו חלוק ועם כל
זה הוא עולם אחד כי הריבוי הזה הוא לאחד
ועולם הבא שהוא אחד לגמרי נברא ביו"ד
ומפני כי המלכיות הם חשיבת (חשיבות) העולם
ולכך יש בעולם ד' מלכיות מחולקות כנגד החלוק
שהוא בעולם, ויש בעולם אחדות וכנגד זה הם
ישראל שהם אחד אמנם ראוי היה שיהיה ד'
מלכיות אלו מתקשרים ומתחברים יחד עם ישראל
ומצטרפים אל ישראל עד שיהיה הכל אחד ומפני
חסרון העלול שהוא בבריאה שאינה בשלימת
(בשלימות) אי אפשר שיהיה כך במה שהעלול

Part II: Patterns in the Visions

The Vision of Daniel

Beasts

10. Daniel 7:13-14

יג חזו הוית בחזוי ליליא, וארו עם-ענגני שמיא, כבר אנש אתה הוא; ועד-עתיק יומיא מטה, וקדמוהי הקרבוהי.	13 I saw in the night visions, and, behold, there came with the clouds of heaven one like unto a son of man, and he came even to the Ancient of days, and he was brought near before Him.
יד ולה יהב שלטון, ויקר ומלכו, וכל עממא אמיא ולשניא, לה יפלחון; שלטנה שלטון עלם, די-לא יעדה, ומלכותה, די-לא תתחבל. {פ}	14 And there was given him dominion, and glory, and a kingdom, that all the peoples, nations, and languages should serve him; his dominion is an everlasting dominion, which shall not pass away, and his kingdom that which shall not be destroyed. {P}

Beast 1: The Eagle Lion

Beast 2: Bear

11. Talmud Bavli, Megillah 11a

ריש לקיש פתח לה פתחא להא פרשתא מהכא ([משלי כח, טו](#)) ארי נוהם דוב שוקק מושל רשע על עם דל ארי נוהם זה נבוכדנצר הרשע דכתיב ביה ([ירמיהו ד, ז](#)) עלה אריה מסובכו דוב שוקק זה אחשוורוש דכתיב ביה ([דניאל ז, ה](#)) וארו חיוה אחרי תניינה דמיה לדוב ותני רב יוסף אלו פרסיים שאוכלין ושותין כדוב ומסורבלין בשר כדוב ומגדלין שער כדוב ואין להם מנוחה כדוב

Reish Lakish introduced this passage with an introduction from here: “As a roaring lion, and a ravenous bear, so is a wicked ruler over a poor people” ([Proverbs 28:15](#)). “A roaring lion”; this is the wicked Nebuchadnezzar, as it is written about him: “The lion has come up from his thicket” ([Jeremiah 4:7](#)). “A hungry bear”; this is Ahasuerus, as it is written about him: “And behold, another beast, a second one, like a bear” ([Daniel 7:5](#)). And Rav Yosef taught that these who are referred to as a bear in the verse are the Persians. They are compared to a bear, as they eat and drink in large quantities like a bear; and they are coated with flesh like a bear; and they grow their hair long like a bear; and they never rest like a bear, whose manner it is to move about from place to place.

Beast 3: The Leopard

12. Avos 2:5

הוא הִיָּה אומר, אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים. ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש

He used to say: A brute is not sin-fearing, nor is an ignorant person pious; nor can a timid person learn, nor can an impatient person teach; nor will someone who engages too much in business become wise. In a place where there are no men, strive to be a man.

13. Megilah 9a

ומשום מעשה דתלמי המלך דתניא מעשה בתלמי המלך שכינס שבעים ושנים זקנים והכניסן בשבעים ושנים בתים ולא גילה להם על מה כינסן ונכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם כתבו לי תורת משה רבכם נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה והסכימו כולן לדעת אחת

There *:baraita* in a **as it is taught ,due to the incident of King Ptolemy** this was **And** :The Gemara continues from the Sages of **two Elders-who assembled seventy** ,of Egypt **an incident involving King Ptolemy** was **he purpose and did not reveal to them for what ,rooms separate two-and put them into seventy** ,Israel **approached each and and He entered** .so that they would not coordinate their responses ,**assembled them** **The .the Torah of Moses your teacher** a translation of **Write for me :them** each of **and said to ,every one and they all agreed to one ,placed wisdom in the heart of each and every one ,Blessed be He ,Holy One** they all introduced the same changes ,Not only did they all translate the text correctly .**understanding** common .into the translated text

14. Bereishis 9:27

יַפֶּת אֱלֹהִים לְיִפֶּת וַיִּשְׁכֶּן בְּאֶהֱלֵי־שֵׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לְמוֹ:

May God enlarge Japheth, And let him dwell in the tents of Shem; And let Canaan be a slave to them.”

Beast 4: The Different Beast

15. Vayikra Rabba 13:5

(דניאל ג.) .כי רבו פשעיהם עצמו משבותיהם: (ירמיה ה.) ,כל היוצא מהנה יטרף, זו אדום, למה: (ירמיה ה.) חזה הוית וארו אחרי כנמר, זו יון, שהיתה מעמדת בגזרותיה ואומרת לישראל כתבו על קרן השור שאין לכם באתר דנא חזה הוית בחזוי ליליא וארו חיה רביעאה דחילה ואימתני ותקיפא: (דניאל ג.) .חלק לעולם הבא יתירה, זו אדום, דניאל ראה שלשתו בלילה אחד ולזו בלילה אחד, למה, רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, רבי יוחנן אמר ששקולה כנגד שלשתו, רבי שמעון בן לקיש אמר יתירה

Overall Pattern: The Four Non-Kosher Animals

Part III: The Mission of Greece

16. Vayikra Rabba 13:5

ושם הנהר השלישי חדקל, זו יון, שהיא חדה וקלה בגזרותיה על ישראל, ואומר להם כתבו על: (בראשית ב יד) .קרן השור שאין לישראל חלק באלהי ישראל

17. Talmud Bavli, Brachos 32b

ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני היינו עזובה היינו שכוחה אמר ריש לקיש אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם אדם נושא אשה על אשתו ראשונה זוכר מעשה הראשונה אפה עזבתני ושכחתיני

The Gemara cites a midrash on the following verse from Isaiah, relating to the sin of the Golden Calf and Moses' supplication for forgiveness: **“But Zion said: The Lord has forsaken me and the Lord has forgotten me.** Can a woman forget her suckling baby, that she would not have compassion for the child of her womb? These may forget, but you I will not forget” (Isaiah 49:14–15). The Gemara seeks to clarify: **Forsaken is the same as forgotten.** They are synonymous; why repeat the same idea twice? **Reish Lakish said: The community of Israel said before the Holy One, Blessed be He: Master of the Universe, even when a man marries a second wife after his first wife, he certainly recalls the deeds of his first wife.** Yet **You have not only forsaken me, but You have forgotten me** as well.

אמר לה הקדוש ברוך הוא בתי שנים עשר מזלות בראתי ברקיע ועל כל מזל ומזל בראתי לו שלשים חיל ועל כל חיל וחיל בראתי לו שלשים לגיון ועל כל לגיון ולגיון בראתי לו שלשים רהטון ועל כל רהטון ורהטון בראתי לו שלשים קרטון ועל כל קרטון וקרטון בראתי לו שלשים גסטרא ועל כל גסטרא וגסטרא תליתי בו שלש מאות וששים וחמשה אלפי רבוא כוכבים כנגד ימות החמה וכולן לא בראתי אלא בשבילך ואת אמרת עזבתני ושכחתיני

The Holy One, Blessed be He, said to Israel: My daughter, I created twelve constellations in the firmament, and for each and every constellation I have created thirty armies, and for each and every army I have created thirty legions [ligyon], and for each and every legion I have created thirty infantry division leaders [rahaton], and for each and every infantry division leader I have created thirty military camp leaders [karton], and for each and every military camp leader I have created thirty leaders of forts [gastera], and on each and every leader of a fort I have hung three hundred and sixty-five thousand stars corresponding to the days of the solar year. And all of them I have created only for your sake; and you said the Lord has forsaken me and the Lord has forgotten me?

התשכח אשה עולה אמר הקדוש ברוך הוא כלום אשכח עולות אילים ופטרי רחמים שהקרבת לפני במדבר אמרה לפניו רבונו של עולם הואיל ואין שכחה לפני כסא כבודך שמא לא תשכח לי מעשה העגל אמר לה גם אלה תשכחנה

The verse goes on to say: **“Can a woman forget her suckling baby, that she would not have compassion for the child of her womb? These may forget, but you I will not forget.”** The meaning of this verse is that **the Holy One, Blessed be He, said to the community of Israel: Have I forgotten the ram offerings and firstborn animals that you offered before Me in the desert?** The community of Israel **replied to Him: Master of the Universe, since there is no forgetfulness before the Throne of Your Glory, perhaps you will not forget my sin of the Golden Calf?** God **responded to Israel: “These [elu] too shall be forgotten.”** “These” is a reference to the sin of the Golden Calf, regarding which Israel said: “These [elu] are your gods.”

אמרה לפניו רבונו של עולם הואיל ויש שכחה לפני כסא כבודך שמא תשכח לי מעשה סיני אמר לה ואנכי לא אשכחך

The community of Israel **said before Him: Master of the Universe, since there is forgetfulness before the Throne of Your Glory, perhaps You will also forget the events** revolving around the revelation at **Sinai?** God **said to Israel: I [anokhi] will not forget you** the revelation at Sinai, which began with: “I [anokhi] am the Lord your God.”

והיינו דאמר רבי אלעזר אמר רב אושעיא מאי דכתיב גם אלה תשכחנה זה מעשה העגל ואנכי לא אשכחך זה מעשה סיני:

The Gemara notes: **That is what Rabbi Elazar said that Rav Oshaya said: What is the meaning of that which is written: “These too will be forgotten”? That is the sin of the Golden Calf.** And what is the meaning of **I will not forget you? Those are the events that transpired at Sinai.**

עיקר פירוש זה שאם אמר אנכי ה' אלקיך לכך
אהיה לך לאלקים אם כן היה זה משמע שהוא
יתברך אלוה להם תולה בישראל והיה זה מצד
העלול שהם מקבלים השם יתברך לאלקים, ואם
כן אי אפשר שיהיה סילוק לזה דבר שהוא מצד
העילה כי הוא יתברך עילה מחויבת לישראל
ודבר שהוא מצד העילה אין סילוק לזה כלל ולכך
אמרו ישראל נעשה ונשמע (שמות כד, ז) ואלו
אמרו נשמע ונעשה היה להם דעת עצמם כמו
כל בריה שיש לו דעת עצמו ולא היה להם דבר
זה רק כי הם היו נמשכים אחר השם יתברך הוא
העילה והכל הוא מצד העילה ולא מצד עצמם
וכאילו אינם דבר בעצמם, ולפיכך הקדימו נעשה
לנשמע ולא היו תולים בדעת עצמם רק כל אשר
יגזור עליהם השם יתברך יעשו מבלי שיבחנו
דבר בדעתם אם כן אין להם דעת עצמם ודבר
נאינו מציאות לעצמו רק הוא תולה בו יתברך
לא שייך סילוק והסרה מאתו וז"ש (ישעיה מט,
טו) ואנכי לא אשכחך, פירוש אף על גב שיש